

NARODNI DNEVNIK

Izbija vsak dan opoldne, izvenredne nedelje in
praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti:
Din 20'—, inozemstvo Din 30'—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 23.

UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.

TELEFON ŠTEV. 2832.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifi.

Pisnim vprašanjem naj se priloži
za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štov. 12.000.

Komodna politika.

V mariborski oblastni skupščini je po govoru proračunskega referenta vprašal dr. Leskovar stališče oblastnega odbora približno tako-le: Bili smo pred alternativno: ali držimo roke križem in nič ne delamo, ker ni za delo zadostnega kritja, ali pa delamo in poskrbimo za potrebne dohodke, to je za davke. Treba priznati, da je to stališče pošteno in jasno in da drugačno sploh ni mogoče.

Zastopnikom SDS v ljubljanski oblastni skupščini pa se je vendar posrečilo, da so našli še drugo stališče in sicer nad vse komodno stališče. Govore načelno in v podrobnostih proti novim davkom, obenem pa se zgražajo, da ne določa oblastni proračun še večjih izdatkov. Gospodje si mislijo: Davki so nepopularni, ergo bomo proti njim. Nad vse popularno pa je vse mogoče stvari zahtevati in zato jih bomo zahtevali in svojo popularnost bomo na dva načina pomnožili. V resnici komodna politika, ki je v kaki komodni gostilni morda tudi na mestu, ki pa v trdem življenju ne more imeti uspeha.

Naš kmet že davno ve, da more oblastni odbor in vsaka druga korporacija dajati le, če kje drugje prejema, kajti pri praznih kasah je mogoče le tankrot, ne pa delo. Zato pa tudi niso ljudje prav nič začuden, če na tuga oblastna skupščina davke, ker pač drugače delati ne more. In dolžnost opozicije je zato samo ena, da dokaže, da bi mogel oblastni odbor najti boljše in pravičnejše davke. Tega pa opozicija ni storila, temveč se zadovoljila s pavšalnim kričanjem, kako bo vse uničeno.

Če pa je že opozicija proti novim davkom, potem mora pa povedati, kje se dajo doseči prihranki. Mora čitati posamezne postavke v proračunu in tvegati, da je za slavo dobrega gospodarja nepopularna pri dovoljevanju kreditov. Mesto tega pa je opozicija naravnost uživala z zahtevami po novih kreditih. Zlasti se je v tem odlikoval oblastni poslanec Tavčar. Govori o bor-nih 900.000 Din, o samo 1.400.000 Din za socialno skrbstvo in predlaga sto in stotisoče novih izdatkov za socialno skrbstvo.

Če je vsa ta komodna politika znak popolne politične nesolidnosti, je greh še težji, če se pomisli za kakšne nove izdatke se navdušuje opozicija. Ravno za najbolj neproduktivno socialno politiko, ki pa dejansko ni ni socialna, temveč le politika za fabrikacijo socijatiističnih agitatorjev. Komaj je začela oblast z delom, pa naj prične igrati bahavo vlogo dobrotnika. Še sama ne ve, kako bo kos svojim lastnim nalogam, pa naj se zakopje v dolgove ali v nove davke zaradi neke meglenne socialne politike. Mesto da bi skrbela oblast predvsem za dvig produkcije, da bi skrbela za napredek kmetijstva, ki nam more donesti še stotine milijonov dohodkov, pa naj daje stotisoče za čisto nemetodično socialno politiko, ki je zlasti v Sloveniji takšna, da pomeni izgubo na vse strani. V resnici daleč bi prišli, če bi se oblastna skupščina ustrašila pred očitkom, da ni v njej več Krekovega duha.

Mislimo, da bi bilo dobro, če bi tudi naši veliki propagatorji socialne politike sami najprej dokazali, da je v njih samih nekaj Krekovega duha. Prepričani smo, da bi v tem slučaju uprava raznih socialnih institucij veljala najmanj za polovico manj in zavarovanci bi vseeno dobili še enkrat toliko. Manj pridigovati o socialni politiki, a več osredniti socialno čutiti, pa bo kmalu vse boljše.

Ne samo komodna je politika, s ka-

Proračun pravosodnega ministrstva pred finančnim odborom.

Beograd, 21. dec. Včeraj popoldne se je nadaljevala seja finančnega odbora. Na dnevnem redu je bila podrobna razprava o proračunu pravosodnega ministrstva.

Pravosodni minister dr. Subotić je imel krajši govor, v katerem je opozoril finančni odbor, da je proračun ministrstva za pravosodje tako skrčen, da je postalo stanje sodišč nevzdržno, ker ni potrebnih kreditov za funkcioniranje sodišč. Finančni minister je letos proračun, ki je znašal 300 milijonov Din, znižal na 273 milijonov. Zato moramo pričakovati pri delovanju sodišč enake težave, kakor smo jih imeli lani. Minister obžaluje, da mora to konstatirati. Toda ni mu bilo mogoče doseči, da bi zadovoljil vse potrebe. Zopet bodo pritožbe, da sodišča ne funkcionirajo. Zato prosi finančni odbor, naj v tem ministrstvu ne vrši nobenih redukcij, temveč naj sprejme postavke tako, kakor so predložene.

Poslanec Smedej v svojem govoru protestira proti nameravani ukinitvi uprav-

lih sodišč v Celju, Dubrovniku in Skoplju.

Poslanec dr. Žerjav govori dolgo in ostro kritizira vsako postavko proračuna. Graja proračun zaradi previsokih osebnih izdatkov in pravi, da je v pravosodnem ministrstvu 4000 uradnikov, ki prejemajo plačo a ne prihajajo v službo. Stanje pravosodja v vsej državi je v propadanju. Zato on nima pravega zaupanja v pravosodstvo. Sodišča naj karkoli pišejo pravosodnemu ministrstvu, ne dobe odgovora; če ga pa dobe, je navadno že prekasno. Enako je s pravno pomočjo, ki jo zahtevajo sodišča. Prav tako je z izvedbo izvršb. Poslanec dr. Žerjav navaja glede tega posamezne primere.

Za Žerjavom je govoril radičevac Šutej, ki je tudi kritiziral proračun in kahal na njegove slabe strani.

Ob 8. je bila seja zaključena in prihodnja napovedana za danes ob 4. popoldne.

Vprašanje zadolžitve kmetov.

Beograd, 21. dec. Včeraj popoldne je bila seja odbora za pretresanje zakonskega predloga o razdolžitvi kmetov. Pri obširni razpravi so sodelovali poljedelski minister dr. Stanković in poslanci Juraj Demetrović, Predavec, Pavle Radović in Nastas Petrović. Minister Stanković je izjavil, da misel o konverziji kmečkih dolgov, ki jo vsebuje pričujoči zakonski predlog, ustreza njegovim intencijam. Vendar pa se brez finančnega ministra, ki je zdaj odsoten, ta problem ne da rešiti. Na stavljeno vprašanje tudi namestnik finančnega ministra dr. Spaho ne bi mogel dati nobenega definitivnega odgovora.

Opozicija je to stališče dr. Stankovića grajala. Demetrović je posebno povdarril, da so sedaj še banke ustavile kmetom kredite in je tako že itak težka go-

spodarska kriza še poslabšana. Nastas Petrović je s povdarkom zahteval, da vlada predloženi zakonski načrt osvoji ali pa naj predloži svoj načrt.

Predavec in Pavle Radić sta posebno vztrajala na tem, da se takoj izvrše potrebne spremembe v zakonu o kmečkih kreditih, da se tako pomore kmetom, ki so organizirani v zadrugah.

D. Stanković je izjavil, da bo kredite po zakonu o kmečkih kreditih mogoče dodeljevati šele od aprila prihodnjega leta dalje. Položaj v zadružništvu je pa tak, da bi pomenilo stopati na trhle deske. Na komu je ostalo pri tem, da je poljedelski minister dr. Stanković obljubil stvar predložiti vladi. Ko se tam reši, ti se po božičnih praznikih vnovič sklicala seja tega odbora.

NEPOTREBNA IN NEPRAVIČNA UREDBA.

Beograd, 21. decembra. V finančnem ministrstvu so dokončali delo na uredbi o penzijskem skladu za vdove in sirote državnih uslužbencev. Namera merodajnih faktorjev je, da s to uredbo na novo uvedejo plačevanje za penzijski fond. To je izzvalo veliko nezadovoljstvo med uradništvom, ker se s tem kršijo pridobljene pravice.

VUKIČEVIĆ PRIPRAVLJA KONGRES RADIKALNE STRANKE.

Beograd, 21. dec. Te dni ni bilo v političnem položaju nobenih važnejših dogodkov. Iz Vukičevićeve okolice se doznava, da on te dni intenzivno pripravlja teren za sestanek kongresa radikalne stranke. Vukičević vodi razgovore s svojimi prijatelji, kdaj naj bi se ta kongres vršil. Omladinski kongres radikalne stranke, ki naj bi se bil vršil v Sarajevu, je bil odgođen, ker se Vukičeviću ni posrečilo vse pripraviti, da si za-

tero so nastopili gotovi gospodje v oblastni skupščini. temveč tudi škodljiva. Kajti ta politika izvira še čisto iz one žalostne dobe, ko so bili »šlagerji«
višek politične modrosti. Gospodje pa so menda pozabili, da je te frazerske dobe konec in da smo v dobi konstruktivne politike, ki se ima zlasti uveljaviti v oblastnih skupščinah, v katerih se rešujejo predvsem gospodarska vprašanja, kjer je fraza najbolj napačna!

gotovi na tem kongresu uspeh. Politična situacija pa sedaj zahteva, da Vukičević likvidira dosedanje spore v radikalni stranki, ker bi se le na ta način mogel v bodoče pokazati kot predsednik radikalne stranke.

Politični krogi pa razen tega posvečajo veliko pozornost tudi sestanku demokratsko-seljaške koalicije v Zagrebu, ker bo od stališča te koalicije odvisen daljnji razvoj situacije. Čeprav vladni krogi tej koaliciji ne priznavajo nobenega uspeha, so politični krogi le prepričani, da je edino na zahtevo te koalicije vlada pristala na to, da se ukine dohodnina, ker so isto zahtevali tudi demokratski in radikalni poslanci iz prečasnih krajev.

APROVIZACIJE ŽELEZNIŠKEGA OSOBJA ODPRAVLJENE.

Beograd, 21. dec. Prometni minister Milosavljević je podpisal rešenje, s katerim se odpravljajo dosedanje aprovizacije železniškega osebja v Zagrebu, Ljubljani in Sarajevu. Te aprovizacije je dosedaj finansiralo prometno ministrstvo. Prometni minister je odredil, da železniško osebje lahko mesto dosedanjih aprovizacij ustanovi lastne aprovizacijske zadruge.

FRANCIJA SE BO POGAJALA Z RUSIJO.

Paris, 21. dec. Zunanji minister Briand je izjavil novinarjem, da se bodo pričela pogajanja s sovjetsko Rusijo, čim dospe novi sovjetski poslanik v Paris.

Mraz še ni odnehal.

Sofija 21. dec. Dva dni sem je v vsej Bolgariji silen mraz. Zapadlo je strahovito snega. Temperatura v Sofiji je bila -13°, v drugih krajih pa še nižja. V Varni so bili silni snežni meteži, tako da je bil na ulici vsak promet onemogočen. Na Črnem morju so tudi viharji, tako da so prav mnoge ladje v nevarnosti.

Budimpešta 21. dec. Silen mraz povzroča zakešnitve vlakov. Brzi vlak z P'atnega jezera je imel 6 ur zamude. Vlaki z Dunaja imajo redno po dve uri zamude.

Bukarešta 21. dec. Zaradi nenavadno hude zime in obilnega snega so v vsej državi nastale velike ovire v prometu. Simplon - Orient - Expressa, ki bi bil moral priti včeraj zjutraj ob 8. do popoldne še ni bilo. Sodi se, da ga je kje sneg zamedel.

Rim, 21. dec. V Italiji traja mraz naprej. V Padovi je bilo -10°, v Firenzi -8°, v Trbižu pa -18°. Na mnogih krajih je mogoče vzdrževati železniški promet samo s pomočjo dveh lokomotiv.

London, 21. dec. Hudi mraz še kar neprestano drži. V Londonu je bil včeraj in jasn dan, toda temperatura je zelo padla.

Berlin, 21. dec. Prošlo noč je zavladal še hušji mraz. V Berlinu so zaznamovali - 22 stopinj mraza. V Krkonoših je toplomer kazal - 28 stopinj. Promet je povsod oviran. Telefonske zveze so v mnogih smereh prekinjene, telefonske žice pa potrgane.

Beograd, 21. dec. Po včerajšnjih poročilih je bilo včeraj v Beogradu - 16,5 stopinj mraza, v Petrovaradinu - 15, v Zagrebu - 17, v Ljubljani - 20, v Sarajevu - 13, v Nišu - 13, na Rabu - 9, v Kotoru + 2 in v Dubrovniku 0 stopinj.

CLOVESKE ŽRTVE.

Paris, 21. dec. Iz vse zapadne in severne Evrope javljajo o strašnem mrazu, kakor ga ni bilo že od l. 1895 dalje. V Parizu je znašala temperatura - 14 stopinj. Reka Seine je po 40 letih prvič zopet zamrznila. Kakor javljajo listi, je včeraj zmrznilo okrog 10 oseb.

Moskva, 21. dec. V Irkutsku so predvčerajšnjim imeli - 52° mraza. Več ljudi je zmrznilo.

REČNI PROMET PO DONAVI USTAVLJEN.

Beograd, 21. dec. Zaradi velikega mraza je ladijski promet po Donavi, Tisi in Dravi deloma ustavljen. Promet se vrši samo na delu Donave izpod Beograda pa do Šabca. Snežni viharji v vsej državi so promet zelo otežili. Po poročilih generalne direkcije državnih železnic je železniška proga najbolj poškodovana v Južni Srbiji. Vsi vlaki na tamošnjih progah imajo velike zamude. Celo Simplon-Orient-ekspres je imel do Caribroda 2 in pol ure zamude. Tudi madjarski vlaki prihajajo z zamudami, kar pomeni, da tudi tam sneg ovira promet. Kljub velikim težavam pa je pri nas železniški promet ustavljen samo na progi Kičevo-Gostivar, kjer je sneg dva metra visoko zapadel.

Včeraj je bilo v Beogradu pokvarjenih tudi mnogo telegrafskih in telefonskih prog z inozemstvom. Tako ni funkcioniral telegraf s Parizom in tudi ne z Dunajem, kjer je bil še popoldne vzpostavljen. Prekinjene so bile dalje zveze s Prago, Budimpešto, Bukarešto in Temišvarom. S Sofijo je bila namesto dveh dobra samo ena proga. Prav tako s Skopljem.

Proračunska seja ljubljanske oblastne skupščine

Včeraj dopoldne ob 9.30 uri je otvoril predsednik dr. Natačen četrto sejo drugega zasedanja ljubljanske oblastne skupščine. Navzoči so bili vsi poslanci, vladni zastopnik dr. Boršnar in oblastna sanitarna referenca dr. Dolšak in dr. Mayer. Kot tajnika sta fungirala poslanca Lebinger in Feriari.

Na dnevnem redu je bilo predsedniško poročilo in kot druga točka nadaljevanje spredajne debate o proračunu in sicer se je obravnavalo V. poglavje, ki vsebuje oblastno zdravstvo, dobrodelstvo in socialno skrbstvo.

POPOLDANSKA SEJA.

Dr. Natačen prečita predlog oblastnega odbora, ki se liče nekateri spremembi izroma popravkov v uredbi glede službene pragmatike za nameščence ljubljanskega oblastnega odbora in zavodov, ki so v njegovi upravi in ga odkaže odseku za uredbe in druge predloge v proučevanje. Dalje prečita interpelacijo posl. Gostinčarja in tvarišev na velikega župana, da ta sicer pri osrednji vladi v Beogradu potrebne korake za dovoljenje potrebnih denarnih sredstev za regulacijo reke Save pri Mednu, Vižmarju in Gumejnu, ker je Sava ob zadnji povodnji podrla ob svojedobni regulaciji napravljeno skarpno in s tem napravila veliko škodo na obrežnih zemljiščih. Nato interpelacijo bo veliki župan oziroma njegov zastopnik odgovoril na eni pri odn. sej. Sledi predlog posl. Gostinčarja v zadevi podpore vodovodnim zadrugam v Vižmarju in Vačah za popravila izroma naprav vodovodov. Se do deli odseku za kmetijsko.

Odseku za uredbe in predloge je bil odložen predlog posl. Skubicina in tvarišev, ki pravi: »V smislu čl. 69. predloga finančnega zakona za leto 1928-29 se določa, da v razdalji 50 km dr. meje odnošne morske obale ni mogoče pridobiti odplačil ali neodplačnih potom lasninske pravice, posesti ali uporabe na nepremičninah brez pred odnege odobrenja ministra vojske in mornarice in ministra notranjih del. Ta člen zadene v živo tudi prebivalstvo ljubljanske oblasti. Z ozirom na to predlagamo: Oblastna skupščina sklene: Kraljeva vlada se pozivlja, da v ljubljanski oblasti pri izvajanju čl. 69. v predlogu finančnega zakona za proračunsko leto 1928-29, ako se ta člen vsekakor vnese v fin. zakon, olajša izdajanje prenosnih dovoljenj na ta način, da odobritev pogodb, posesti in uporabe nepremičnin poveri veliki županu ali višjemu deželnemu sodišču v Ljubljani.«

Nato je podal svoje poročilo poročevalec finančnega odseka

prof. Evgen Jare,

ki je dejal:

Prehajamo k onemu poglavju oblastnega proračuna, ki za teva zase skoraj polovico zseja proračunskih izdatkov. Naše zdravstvo gleda, kar se tiče let pred vojno, na zelo lep preteklost. Kranjska dežela je svoja zgradila lepo bolnico in mnogo drugih dobrodelnih ustanov. Samo eno se je zamudilo in to je danes najbolj pereča vprašanje, namreč zavod za umobolne. Radi vojne se ni povečala deželna blazinca, da si so bili že vsi načrti izgotovljeni in zato visi sedaj nad nami to težko vprašanje. Država nam je poleg bolnice izročila v upravo še celo vrsto drugih dobrodelnih zavodov, tako n. pr. dežji zavod, glu onemnice, zavod za slepe v Kličevju in deško vzgajališče. Temu zavodu bo treba v doglednem času priklopiti še poseben zavod za deklice. Peto poglavje našega proračuna pa obsega tudi socialno politiko. Skrb za izseljenice in priseljence je danes zelo pereča vprašanje in smo postavili zanj samo splošno postavko 200.000 Din. Naloga oblastnega odbora pa bo, da to perečo vprašanje čimprej prouči in stavi na eni prihodnjih sej tozadevne konkretne predloge. Važna je tudi postavka 109.000 Din kot podpora za delavske gospodinske šole in tečaje. Da zadostimo predlogu poslancev Tavčarja in Sitarja, smo postavili v proračun znesek 1 milijon dinarjev za pospeševanje gradnje stanovanjskih hiš. Naloga oblastnega odbora bo, da to idejo reši stvarizumno z drugimi faktori, to je z občinami in ministrstvom za socialno skrbstvo. Ker bo podal dr. Breclj o celotnem poglavju obširen referat, zato vam jaz v celoti samo priporočam, da to poglavje proračuna sprejmete.

Najprej je bil besedo poročevalec manjšine poslanec Ivan Tavčar, ki je na splošno grjal proračunski predlog, k poglavju za socialno skrbstvo v novem proračunu pa je stavil nekaj izrednih predlogov, ki jih je nato v daljšem govoru skušal utemeljiti. Zahteval je večkrat naravnost ogromno zvišanje posameznih postavk, ni pa mogel navesti nobenega stvarnega kritja za to.

Referent za zdravstvo in socialno politiko, poslanec

dr. Anton Breclj

je podal v glavnem sledeče poročilo: Proračun glede zdravstva, ki ga dnoš obravnavamo, velja ali naj velja šele od 1. avgusta 1928 naprej, zato, ker smo s 1. oktobrom t. l. prevzeli zdravstvene posle za tekoče državno proračunsko leto, ki traja do 31. marca 1928. Mi torej vodimo za enkrat zdravstvene posle v imenu vlade, v okvirju državnega proračuna. Da smo iz tehničnih razlogov v naši vili pr račun za celo leto, tega ne bom razlagal, ker to velja eno četrtino manj. Čl. 2. poročila finančnega odseka glede oblastnega proračuna se glasi: »Oblastni odbor sme kredit, delegirane od države, uporabljati šele od dneva, ko revizame od države posle, za katere so dotični krediti v smislu uredbe ministrskega sveta o prenosu poslov na oblastne samouprave določeni in v razmerju časa, v katerem se ti posli vrše.«

Naš zdravstveni proračun ni prepisan iz državnega proračuna, ker smo ga morali sestaviti čisto po drugih vidikih. Mi imamo na podlagi uredbe ministr. sveta določeno gotovo vsoto za zdravstvene posle. Ta vsota ni izračunana po dejanskih izdatkih, temveč

na podlagi dogovora, ki sta ga ljubljanski in mariborski oblastni odbor sklenila z ministrstvom narodnega zdravja v Beogradu in se je tozadevna vsota pavšalirala. Prišli smo do zaključka, da država odstopi od svojih izdatkov za vsak prostor v bolnicah in v drugih zdravstvenih ustanovah dnevno po 30 dinarjev. V ministrstvu smo dokazali, da je vsota 30 Din za vsak prostor v primeri z vzdrževalnimi stroški, ki jih imajo zdravstveni zavodi v Nemški Avstriji in v Čehoslovaški, katere sem si lani natanko ogledal, izredno nizka in da pod nižji pegeji teh poslov ne moremo preživeti. Izračunali smo, da bo prišla na zavode v ljubljanski oblasti vsota 21 milijonov dinarjev. Ti zavodi bodo dobivali od samoradnikov in pa od onih, za katere plačujejo obširno razne socialne ustanove, kakor so Okrožni zavarovalni urad, Bratovske skladnice itd., kot smo določili, vsoto 7 milijonov Din, v kateri vsoti sta vsota tudi ena 2 milijona Din, ki jih prispeva mariborska oblast za svoje umobolne, ki se oskrbujejo pri n.s.

Tako smo prišli do vsote 14 milijonov Din in obljubljeni sta nam bili še vsoti 600.000 Din za okrožno zdravstvo in 150.000 Din za babiško šolo v Ljubljani. V uredbi ministrskega sveta so nas sicer nekotli mislirigili, vendar pa ima dežbi ljubljanska oblast od države 145.000 Din in na podlagi te vsote je sestavljen naš zdravstveni proračun. Te sedaj smo pričeli pripravljati uredbo o poslovanju okrožnih zdravnikov in smo ministrstvu narodn. zdravja obljubili, da bomo vsaj do 1. aprila 1928 uredili službo okrožnih zdravnikov, kakor tudi zdravniško službo v naših bolnicah in ostalih zavodih. Dne 17. novembra t. l. smo sklicali pri nšem oblastnem odboru anketo glede preureditve zdravstvene službe v ljubljanski oblasti, zlasti glede vršenja okrožno zdravniške službe. Ankele so se udeležili pooblašeni zastopniki »Društva okrožnih zdravnikov v Ljubljani« dr. Kane, dr. Česarek, dr. Marolt in dr. Hudelist, dalje oblastni predsednik dr. Natačen, oblastni odbornik dr. Breclj, sanitarni referent pri velikem županu dr. Mayer, in še drugi. Naši predstavniki in dva upravnika uradnika oblastnega odbora. (Dr. Breclj prečita dalje poročilo o tej anketi, katere zaključke vrinamo v izveščku.)

»Skladno so bile sprejete naslednje smernice, ki naj se uveljavijo v novi uredbi glede vršenja službe, katere naj bi sestavil ljubljanski oblastni odbor in ga predložil mariborskemu oblastnemu odboru. Skupni uredbodajni odbor bo končno stiliziral besedilo te skupne uredbe ter ga predložil obema skupščinama v odobritev do 1. aprila 1928.

Služba okrožnega zdravnika je javna oblastna služba s pravico do stalnosti ter pokojnine. Glede službenih dolžnosti se uveljavijo mutatis mutandis določbe nekdanjega državnega zdravstvenega zakona ter bodoče oblastne uredbe o preskrbi ubožev. Okrožni zdravniki imajo pravico do letnega tritredenskega dopusta. Za čas dopusta ga nadomešča sosednji okrožni zdravnik, ki ga imenuira oblast ali zdravstveno okrožje na ta način, da mu plača za njegove poslovne dneve polnino in dnevnico.

Temeljna plača okrožnega zdravnika znaša na leto 6.000 Din. Vsak okrožni zdravnik ima pravico pri neopredeljenem izvrševanju svoje službe do pet petletije po 20 odstotkov, to je po 1200 Din. Vrh tega naj dobe poseben krajevne dekadne eni okrožni zdravniki, ki vrše svojo službo v težavnejših razmerah. Ljubljanski oblastni odbor naj bo po zasluzbi in mnenja zdravstvenih okrožij ali drugih krajevnih činiteljev ter mnenja društva okrožnih zdravnikov, razdelil vsa zdravstvena okrožja v štiri skupine. V prvi skupini bodo okrožni zdravniki brez krajevne doklade, v drugi skupini bo znašala krajevna doklada eno tretjino temeljne plače, to je 2000 dinarjev, v tretji skupini dve tretjini temeljne plače, to je 4000 Din, v četrti skupini, ki na naj bo izjemna, bo znašala krajevna doklada tri tretjine temeljne plače, to je 6000 dinarjev. Druge osebne ali družinske doklade so izključene.

Okrožni zdravnik stori v pokoj, kadar je za izvrševanje svoje službe nesposoben. Pokojnina se mu določi zmiselno po predpisih službene pragmatike. Vdovec in neopredeljeni svoji po umrlem okrožnem zdravniku dobivajo do 15 službenih let letno pokojnino 8000 Din, od 15-25 službenih let 10.000 Din, nad 25 službenih let 12.000 Din. Službena doba nastopi od dneva nameščenja v položaju okrožnega zdravnika.

Okrožni zdravnik je dolžan zdraviti siromašne, ki bodo po uredbi o ubožni preskrbi točno označeni, brezplačno. Za obiske pri ubožnih, ki so oddaljeni od njegovega bivališča nad 2 km, naj dobiva kilometrino (do 6 Din za vsak km tj. na nazaj). Dnevnica (do 6 ur uporabljenega časa) znaša po dnevi 25 dinarjev; nad 6 ur 50 Din. Za nočni obisk ne glede na uporabljeni čas, znaša 10 Din. Te prispevke je dolžno plačevati okrožnemu zdravniku zdravstveno okrožje oziroma bodoča krajna samouprava, ki prevzema posle zdravstvenih okrožij. Ta krajna samouprava sme dogovorno z okrožnim zdravnikom te dolžne prispevke tudi pavšalirati. Okrožni zdravniki ne plačujejo nikakih prispevkov za svojo starostno preskrbino in pokojnino svojem.

Hočem vam tudi pojasniti posamezne ptiče in pozicije našega zdravstvenega proračuna.

Od dne 1. oktobra posluje že urad, ki vodi vse te zdravstvene posle. Imenovali smo ga »Oddelek za zdravstvo in dobrodelstvo.« Za bodoče mislimo, da naj bi bil organiziran ta oddelek tako, da bo lahko nemoteno posloval. Fabrik služba v naši dežli naj se uredi tako, da dobe naše matere v svojih težkih urah ne samo dobro in šolano babiško pomoč peeni, ampak v slučajih potrebe celo brezplačno. Materijalni izdatki oblastnih zdravstvenih zavodov so izredno veliki. Imamo čisto novo postavko za šolo za bolniško

strežbo. V svrhu investicije za zgradbo nove bolnice za duševne bolne smo določili prvi obrok 1.000.000 Lin. Trenotno imamo v oskrbi 970 umobolnih, vrnu teh pa lava po Sloveniji gotovo še 250 do 300 umobolnih rezevov, ki so ravno tako zavodne oskrbe nujno potrebni. Naši zavodi pa so danes taki, da je res gorje onemu, ki pride vanj. Veliko blaznih je ozdravljivo bolnih, ampak klor pride v te zavode, poslani brezvoljno kronično neozdravljivo bolan. Naši zavodi so v tako mizernem stanju, da ne najdem pravega izraza zanj. Se, če bi popolnoma duševno zdravega človeka zavrgli v te — oprostite, da rabim ta izraz — beznice, bi postal g. levo neozdravljivo duševno bolan. Imamo pa še prav poseben namen, da ustanovimo v Sloveniji zavod za akebelike.

Sledi še daljše poročilo o dobrodelstvu in socialnem skrbstvu. Nato se je razvila dolgotrajna, mestoma prav burna debata, v katero so posegli poslanci irž. Zupančič, Peterlin, Sitar, Križnik, dr. Fuc, Arnež, Tratnik, ponovno dr. Breclj in poročevalec Jare.

Predsednik dr. Natačen je nato dal V. poglavje, postavko za postavko na glasovanje in je bilo tudi to poglavje sprejeta rzaen par sprememb soglasno. Ob pol 14. uri je predsednik prekinil sejo do pol 17. uri.

POPOLDANSKA SEJA.

Na popoldanski dolgotrajni debati so se obravnavali

dehočki

oziroma kritje oblastnega proračuna. Govorilo je v 4 in pol urah nič manj kot 15 poslancev in sicer: Jare, Mohorič, Tomazin, Mayer, Lebinger, irž. Zupančič, Hauptman, dr. Fuc, Križnik, Bogovič, Oblak, Tavčar, Tratnik, Bukovec in dr. Breclj.

Predsednik dr. Natačen je dal po kraikem sklepem poročilo prof. Jarca predlog dohodkov na glasovanje in je bilo 24 postavk sprejetih soglasno, ostale pa (nove davščine) z večino glasov proti 1, 2, 4 ali 5 glasovom.

Nato so bile sprejete sledeče

uredbe

glede novih davščin:

1. Uredba o pobiranju oblastne davščine na nočni obisk javnih okrepevalnic in zabavišč, ki pravi v svojih prvih treh paragrafi sledeče:

§ 1. Bari, nočne kavarne in vsa ostala zabavišča podobne vrste plačujejo kot posebno davščino po 10 Din od vsakega gosia, ki se nahaja v njih po 24. uri ponoči, ostale kavarne pa po 5 Din od vsakega gosia, ki se na aja v njih po 1. uri ponoči. § 2. Za pravilno pobiranje te davščine od gosiov so odgovorni koncesionarij odnošno zakupniki dotičnih lokalov. Koncesionarij odnošno zakupniki lokalov si morajo pri oblastnem odboru vselej pravčasno naprej proti takojšnjemu plačilu preskrbeti zadostno število davčnih blokov. Davčni bloki so opremljeni s tekočo številko, vsak davčni listek pa s tekočo številko bloka in listka. Bloki in listki se smejo rabiti le po vrsti od najnižje do najvišje tekoče številke. Zapustitvi lokal, morajo gosije potrdilne kupne uničiti. § 3. Koncesionarij, obnos zakupnika lokalov, ki ravna zoper predpise te uredbe, sme oblastni odbor naložiti davščino v šestkratnem iznosu, za katerega je ali naj bi bila oblastna davščina prikrajšana. Kazen po tej ured-

bi ne izključuje odgovornosti po določbi kazenskega zakonika in po določbah čl. 64. zakonika o oblastni in sreski samoupravi.

2. Uredba o oblastni taksi na javne plesne prireditve, ki določa v svojih prvih štirih paragrafi:

§ 1. Za pravico, da se sme vršiti javna plesna prireditev, se plača taksa 250 Din. Te lakse ne plačujejo bari in nočne kavarne.

§ 2. Oproščene te lakse so plesne šole glede plesnih vaj, razen ako se pri njih letijo alkebolne pijače, ne pa glede javni plesnih prireditev. Prireditelj plesne šole mora prijaviti plesne vaje oblastnemu odboru z navedbo kraja in časa vaj. § 3. Prireditelj mora prireditelj prijaviti 24 ur pred pričetkom pristojnemu oddelku finančne kontrole z natančno navedbo prireditelja. Izveščeno s prijavo se mora odpremiti taksa. § 4. Onemu, ki ravna zoper predpise te uredbe, sme oblastni odbor naložiti takso v šestkratnem iznosu, kar pa ne oprošča krivca kazni v smislu člena 64. zakonika o oblastni in sreski samoupravi oziroma po določbah kazenskega zakonika. Prireditelj, koncesionar, odnošno gospodar lokalov jamčijo solidarno za plačilo lakse in kazni.

3. Uredba o oblastni dokladi k državni trežarni na opreje pijače: § 1. Na vse vrste alkebolnih pijač, ki se jemljejo v ljubljanski oblasti, se pobira oblastna doklada k državni trežarni. § 2. Ta doklada znaša na domača vina, mošt in peljot, dalje na pivo, žganje, alkehol (spirit), rum, konjak in likerje 100 odstotkov državne trežarine. Za domača vina se smatrajo ena vina, ki se pridelača v ljubljanski in mariborski oblasti. § 3. Od vseh ostalih vin, mošta in peljot ta, ki se uvažajo v ljubljansko oblast in tukaj potrošijo, znaša oblastna doklada 200 odstotkov na državno trežarino. To velja, tudi za vino, mošt in peljot iz uvoženega grozdja.

4. Uredba o oblastni taksi na motorna vozila in

5. Uredba o oblastni trežarni na potrošnje premoga, katere prva dva paragrafa določata:

§ 1. Od premoga, ki se potroši v območju ljubljanske oblasti, se pobira oblastna trežarina. § 2. Trežarina znaša na tono: 1. pri rjavi premogu in sicer pri: a) kosovcu 10 dinarjev, b) kokovcu in revnem premogu 750 Din, c) orehovcu in grahovcu 5 Lin in d) zdrobu in prahu 250 Lin. 2. Pri črnem premogu 50 odstotkov več kakor pri rjavem premogu; ako pa se ta premog uporablja kot surovina za industrijske svrhe, lahko oblastni odbor dovoli 50 odstotni popust. 3. Pri lignitu 50 odstotkov manj kakor pri rjavem premogu.

Proračun sprejet.

Nato je bil celotni proračun za l. 1928 v celotnem znesku 15.941.875 dinarjev izdatkov in prav toliko dohodkov z vsemi protipetimi glasovom sprejet.

Danes zborujejo finančni, trgovsko - obrtni, kmetijski in odsek za javna dela. Prihodnja plenarna seja se vrši jutri ob pol 10. uri d. poldne s sledečim dnevnim redom: Poročilo predsedstva, volitev 1 člana oblastnega odbora in 2 namestnikov, volitev 1 člana oblastne kontrole in poročila finančnega, trgovsko obrtnega, kmetijskega odseka in odsekov za uredbe in javna dela.

Seja mariborske oblastne skupščine.

V ponedeljek je zborovala tudi mariborska oblastna skupščina. Seji je predsedoval predsednik dr. Leskovar.

Po otvoritvi seje je javil predsednik, da je odložil mandat dr. Sebestjan (radičevce) in je prišel mesto njega v skupščino Mijo Lisjak. Mesto odstopivšega člana Baša (SLS) pa je prišel Ivan Matjašič. Oba nova poslance sta takoj položila zaobljubo.

Dr. Veble je vložil nujni predlog proti nameravani okrajitvi ljubljanske univerze: 1. Predlaga, da tolmači oblastna skupščina v Beogradu naše mišljenje o slovenski univerzi in da stori vse, da se vsako okrajitve prepreči. 2. Oblastni odbor naj posreduje, da se ljubljanska univerza še izpopolni in se ji zvišajo dotacije v razmerju z dotacijami zagrebške in beograjske univerze in 3. da pokrene oblastni odbor vprašanje, kako bi prišla ljubljanska univerza do lasnega doma.

Dr. Veble je svoj predlog obširno in stvarno utemeljil.

Zastopnik medimurskih Hrvatov je nato izjavil, da se Hrvali v celoti pridružujejo Vebletovemu nujnemu predlogu.

Enako sta se pridružila predlogu zastopnik scijalistov Grčar in zastopnik SDS Petovar, toda s poudarkom, da naj poslanci SLS z isto energijo ko v Sloveniji nastopijo tudi v Beogradu proti poizkusom okrajitve slovenske univerze.

Nato je prešla skupščina na dnevni red, na proračunsko razpravo. Predsednik dr. Leskovar na kratko utemeljuje, kako vsled negotovosti, kakšne dohodke prejme oblast od države, ni bilo mogoče preje sestaviti proračuna.

Nato poda obsežno poročilo o temeljnih proračuna referent Kranjc.

Izdatki

so proračunjeni tako-le

Za oblastno upravo 2.495.380, za vzdrževanje oblastne imovine (Rogaška Slatina, Dobrna, oblastno poslopje) 13.522.394 in za amortizacijo investicijskega posojila 1 milijon 600.000 Din.

Za javna dela (gradbeni oddelek, ceste, vodne zgradbe in nabavo drobilcev) 5 milijonov 910.101 Din.

Za kmetijstvo 5.595.482 Din.

Za zdravstvo (bolnice in hiralnice) 21 milijonov 520.570 Din.

Za socialno politiko 288.000 Din.

Za obrt, trgovino in industrijo (subvencije in štipendije) 251.000 Din.

Za šolstvo in narodno presveto (podpore društvom in Narodni galeriji) 1.000.000 Din. Vsi izdatki 32.234.863 Din.

Dohodki

Državne dotacije 8.460.382, oblastna imovina 14.721.817, dohodnina iz državnega proračuna za leto 1927-1928 za prevzem poslov od države 1.426.510, davek na nočni obisk kavarn, gostilen in barov in pa plesne prireditve 1.000.000, lakse na motorna vozila 1.990.000, doklade na kino vstopnice 500.000, 100% doklada na lovske in ribolovske karle 80.000, taksa na zakupnino lovišč 200.000, 25% na pridobitnino 400.000, 100% doklada na davek na tanieme 100.000, 100% doklada na davek na žganje in likerje 800.000, 50% doklada na vinsko trežarino 2.479.462 in ubžnostni sklad 14.000 Din, skupno in dohodki 39.172.171 Din.

Izredni dohodki (investicijska posojila) pa znašajo 13.000.000 Din.

Primanjkljaj znaša 62.691 Din 75 par.

Po poročilu oblastnega odbornika Kranjca je izjavil dr. Leskovar:

Proračun kaže, kako si je zamislil oblastni odbor delo in kako kritje za stroške, ki so nujno zvezani s tem delom. Opozicija bo seveda imela lepo priliko, da govori proti novim davkom. Za nas pa je bila samo ena alternativa: Ali naj držimo roke križem in nič ne delamo, petem seveda ni ne izdatkov in ne kritja. Ali pa delamo, potem pa moramo skrbeti tudi za kritje.

Dr. Leskovar izjavi še, da ne vztraja absolutno na predlaganih davkih in da bo hvaležen vsakomur, ki bo predlagal kaj boljšega.

»Pri olini seja mariborske oblastne skupščine bo v sredo.

Božična številka

„Narodnega Dnevnika“ izide v pomnoženi nakladi in povečanem obsegu. — Inserati v to številko so zlasti ugodni.

Dnevne vesti.

— Prevoz pepela Frana Supila v domovino. Po vesteh, ki so dospelo včeraj iz Gibraltra pride parnik »Srgio«, ki vozi v Dubrovnik pepel pokojnega Frana Supila, danes ali najkasneje jutri na Sušak. Na Sušaku se pripravljajo slovesen sprejem. Za organizacijo sprejema je formiran na inicijativo suškega župana poseben odbor. Suškaško mestno zastopstvo bo izdalo poseben poziv na prebivalstvo, odbor bo pozval vse občine, društva in korporacije iz Hrvaškega Primorja, Gorskoga Kotara, Kraljevine in vseh višjih hrvaških mest, da naj pošljejo iz slavnostnem sprejemu svoje delegate. Urno s Supilovim pepelom bodo prenesli takoj po prihodu parnika v magistratno postojlo, kjer je postavijo na poseben katafalk. Deputacije bodo polagale kolci katafalk vence, Suškaški župan bo imel slavnostni govor. Po končanem govoru bodo dvignili urno s katafalka ter jo prenesli v slavnostnem sprejedu nazaj na parnik. Iz Sušaka se prepele urna v Dubrovnik, iz Dubrovnika pa v Caviat, kjer se polči v rodbinsko grobnico. Suškaško mestno zastopstvo polči na pepel velikega nacionalnega borca srebno venec. Razven tega bo darovalo na čast Supilovemu spominu značne vsote raznim humanitarnim institucijam. Posebni delegati mestne občine, suških in drugih društev spremljajo Supilove smrtno ostanke do Dubrovnika. Svečanstvom bodo prisostvovali zastopniki civilnih in vojskih oblasti in najbrže tudi delegati vlade in narodne skupščine. Ni izključeno, da prispe v suško luč tudi oddelke vojne mornarice in da popelje Supilov pepel v Dubrovnik mesto pomorskega parnika kaka vojna ladja.

— Zračni promet Beograd — Zagreb. Te dni so se mudili v Brodu predstavniki naše aviacije, ki so prebrali vprašanje, da bi postal Brod postajališče v zračnem prometu med Beogradom in Zagrebom, odn. s. baza druge zračne proge Brod — Sarajevo — Jadranska obala.

— Uradni list Štev. 125 z dne 19. t. m. objavlja ribarski zakon z dne 18. avgusta 1888, veljaven za v celotno Kraljevinu, in dve naredbi državnega predsednika na Kranjskem k omenjenemu zakonu.

— Društvo za zgradbo tehnični fakulteti univerze v Ljubljani služečih poslopi je imelo 15. t. m. svoj redni občni zbor. Društvo je bilo ustanovljeno leta 1920 ter šteje 19 rednih, 20 ustanovnih in 3 podpirne člane. Z dne 1921 je iz prastarih priporočkov svojih ustanovnih in podpornih članov in drugih činiteljev zgradilo na Mirju poslopje, v katerem je od takrat brezplačno nastanjena tehiška fakulteta. Na ta način je društvo uspešno rešilo težaven problem začasne nastanitve našega najvišjega tehničnega zavoda in odstranilo s te strani vsako nevarnost za njegov obstoj in razvoj. Društvo je tehniške fakultete, katero je last društva, predstavlja torej ustanovo, ki jo je ustvarila požrtvovalnost in nesebičnost zaresnih činiteljev. Pri volitvah je bil izvoljen deseterčlanski odbor in sicer: Predsednik: Ing. Anica Kihnar; podpredsednik: Dragotin Hribar; tajnik: Ing. Ladislav Bevc; blaginik: Ing. Vinko Stiglar; gospodar: dr. ing. Alojz Král; odborniki: Ing. Marko Preleček in Ing. Milan Skrlje; računski preglednik: Ing. Viktor Skaberne in dr. Ferdinand Souvan.

— V poročanju spomina pokojne gospodine Gabrielle pl. Fladuniz je darovala red-bina gosp. restavracijskega Ljudvika Ped-pornemu društvu slepih v Ljubljani, Wolfova ulica 12 Din 50.—. Najskrajnejša hvala.

— A'chireva proslava v Beogradu. V nedeljo je priredil Savez ruskih knjižničarjev in novinarjev v Beogradu na čast Alje inu povodom njegove zmage na mednarodnem šahovskem turnirju v Havani proslavo. Proslave so se udeležili številni ruski šahisti, med drugimi tudi šahovski mojster Levin.

— Razpisare zdravniške službe. Obznanila uprava humanitarnih fondov pri direkciji državni železnice v Ljubljani razpisuje službe honorarnih prometnih (rajonskih in regionalnih) zdravnikov in iscer po eno mesto z uradnim sedežem v Bob. Bistriču, Prečičah, Borevnici, Celju, Črnomlju, Dolnji Lendavi, Dravogradu, na Grosupljem, Jesenicah, v Karlovcu, Kočevju, Kranjski gori, Komnu, Kranju, Legatu, Ljilji, Murski Soboti, Metliki, Ormožu, na Polzeli, Pragerskem, v Prevaljah, Rogški Slatini, Ribnici, Rušah, Radovljici, Slov. Pisci, v mestu, v Slov. Konjicah, Sevnici, Slovenjgradcu, pri Sv. Jurju, v Štolfi Leki, St. Vidu pri Sčeni, St. Ilu, Trebnjem, Vižmarju, na Vozenici, v Večenju in na Zidanem mostu, po dva mest v Čakovcu, Novem mestu in Ptuj ter po šest mest v Ljubljani in v Mariboru. Pršanje je treba vložiti do 31. t. m. — Podrobnejši glej v »Uradnem listu« Štev. 125 z dne 19. decembra 1927.

— Razpisare sodne službe. Pri deželnem sodišču v Ljubljani je razpisano mesto pisarniškega predstojnika. Pršanje je vložiti do dne 10. januarja 1928. Pri okrajnem sodišču v Mariboru se odda mesto pisarniškega asistenta. Pršanje je vložiti do dne 15. januarja 1928. Pri okrajnem sodišču v Novem mestu se odda mesto pisarniškega predstojnika. Pršanje je vložiti do dne 10. januarja. Pri okrajnem sodišču v Kostanjevici se odda mesto sodnega predstojnika. Pršanje je vložiti do dne 25. januarja 1928. Podrobnosti glede vseh slučajev glej v »Uradnem listu« Št. 126 z dne 19. decembra 1927.

— Izprave službe. Desetletni šef ekonomskega oddelka v Zagrebu Ferdo Veber je imenovan za načelnika vremenskega oddelka na čelovcu; za postajenačelnika v Nišu je imenovan deseterletni postajenačelnik v Vinkovcih Fran Škof. V višjo skupino je romaknen uradni pri generalni direkciji državnih železnice v Beogradu Levro Svetlina.

— Mednarodni novinarski kongres v Rimu. Te dni se je vršil v Rimu redni letni občni zbor mednarodnega združenja novinarjev. Na zborovanju so bila sprejeta nova dru-

švena pravila. Izvoljen je bil nov odbor. Za predsednika je bil izvoljen dr. Hodel (»Neue Zürcher-Zeitung«), za podpredsednika Vaucher (»Feuille Parisienne«), za tajnika Alkas Zaliropoulos (»Eleftherin Vima«), za podtajnika dr. Cremona (»Temps«), za blaginika Passarge (»Vossische Zeitung«). Razven teh funkcij narjev sta bila izvoljena še dva druga odbornika.

— Največja brezžična oddajna postaja na svetu. Iz Berlina poročajo: Včeraj je prišla obratovati v Königswinterhausen največja in najmočnejša brezžična oddajna postaja na svetu. Energija oddajnega aparata znaša 100 kilovatov. Jekleni stebri, na katerih je pritrjena antena so visoki nad 210 m. Nova oddajna postaja se bo čula po vsej Evropi.

— Direktna radiobrzajavna zveza Praga—Amsterdam. V kratkem se vzpostavi brezžična brzajavna zveza med Češkoslovaško in Holandijo. Zveza je postala potrebna vsled žvahnih trgovskih zvez, amsterdamska olimpijada pa bo realizacijo pospešila.

— Zračna zveza Moskva—Tokio. V kratkem se otvori zračni promet med Moskvo in Tokijem. Premet se bo vršil s Zeppelinii. Kapital je investirala Nemčija. Obenem se zgradi v sovjetski Rusiji s pomočjo nemškega kapitala 120 Junkerovih letal.

— Kino kot sredstvo za ljudsko izobrazbo. Masarykov zavej za ljudsko izobrazbo v Pragi se resno zbuje v doseg svojih ciljev razven običajnih metod (predavanj, knjig, slik) tudi kinematografija. Za predstave si nabavlja zavod sam primerne filmske programe, skupuje kulturne filme ter skuša izpolniti vrzeli v produkciji kulturnih filmov potem konkurzov. Predstave s vrše večinoma v Šolah.

— Ameriška podmornica ponesrečila. Iz Providence v državi Massachusetts poročajo, da je vršilo med nekim ameriškim terrednim rušilem in podmornico »S 84« do katastrofalne karambole. Podmornica se je z vsjo posadko, obstoječo iz 9 oficirjev in 35 mornarjev takoj potopila. Ponesrečenci so dali iz potopljene ladje še dalje časa signale, dokler jim ni zmanjkalo kisika in so se zadušili.

— Božični dar klavirski mladini! Vasilij Mirk: 10 povestí za klavirsko mladino. Zbirka lepih romancev na podlagi narodnih pesmi. Izide sredi tedna pred prazniki v založniku, dobila se bo pa v vseh knjigarnah. Priključeni tržaški skladatelj Mirk je s to zbirko podaril naši mladini zbirko ljubkih skladbic, parabnih za šolo in dom, opremljenih s pesmimi redem. »Ljubljanski zvon« pa je izdalj oskrbel krasno opremo. Naj na bo slovenske redbine, v kateri bi pianisti in pianistkinje ne poznale te mične izdaje! Šarši! Nabavite si jo in priredite za božič vašim malčkam veselje! Narčila po pošti sprejema povsako društvo »Ljubljanski Zvon« v Ljubljani.

— Vstop na Božično razstavo umetnin v Ljubljani je v čast od 50. do 24. t. m. vrakemu prost. Slovenski umetniki so priredili tu v okrilju uprave Ljubljanskega veleposlana to razstavo umetnin, t. j. slikarstva ter keramične umetnosti. Ne samo, da tu zamere vsak ljubitelj prave umetnosti izbrati in kupiti umetnino, ki mu je všeč — cene so zelo primerne — ampak ima prireditelj tudi velik vzgojno-kulturni pomen. Razstava pokaže vsakemu, da zamere imeti za isti denar pristno domačo umetnino, ki ji je vrednost z leži vedno večja, kakor ga sicer izda za razne tovarniške in žinske predmete, ki so sami po sebi z umetniškega vidika brezvredni. Take razstave pomenjajo ljudsko vzgojo in le želite je, da bi naša javnost z nakupom razstavljenih umetnin omogočila še daljne prirejanje razstav umetnin po domačih umetnikih.

Zimska oblačila

usnjate suknjice, raglane itd vseh velikosti z moške, fantje in dečke

nudi Vam najceneje samo

konfekcija »FRANDE«

Ljubljana, Gradišče

nasproti Dramskega gledališča.

— Ljubljanski kežni sejem 1923, dne 23. januarja, bo tudi topot velik dobrotit na samo za naše lovce, nego za naše splošno gospodarstvo. Lovska zadruga in uprava Ljubljanskega veleposlana, sta združeni v »Divji kež«, ki skrbi za prodajo kožuvin. Njena najvažnejša naloga je organizirati skupne prodaje kožuvin, da izostane nezdružena škodljiva konkurenca, katere žele ponajveč tuji, večkrat tudi domači kupci, ter da je blago pravilno ocenjeno. Kožuvinu ni lahko oceniti pravilno in dogodi se neštetokrat, da kupci prevarajo nevesnega in preza-upnega prodajalca. Pri skupni prodaji to izostane, ker so že pred prodajo vse kože strokovno po večakih ocenjene. Od »elek« Divja krožac na kežjemu v Ljubljani se sprejema blago in zamorete že poslati vse zbrane kože na njen naslov. Če Vam ni kaj jasno, obrnite se pisмено po navodila, ki jih z obratno pošto brezplačno dobite.

— Smu'arje, ki se žele v kratkem času dobro izvežbati na smučkah vabimo v smučki tečaj pri kežni Sv. planini 985 m nad Trbovljem od 24. t. m. do 1. januarja 1928. Tečaj bo vodil g. Rvd. Padurja. Celotna c'arba na dan je sebo 40 Din. Snega dovolj in kakor nalašč za začetnike — suh pršil! Opazarjamo na oklic z dne 10.

t. m. pod naslovno Sport. — Lilijska družina SPD.

— Vsak želi, da napravi za Božič svoji družini veselje s kakim darom. Tako hčemo tudi mi razveseliti bedno slepe s podporami in jim olajšati bedno trpljenje. Zato pršimo p. n. obiščivo, da nam gre pri tem na roko in se spomni s kakršnikoli darom badnih slepih. Miledare sprejema Podporno društvo slepih v Ljubljani, Wolfova ulica št. 12. — Vsak najmanjši dar (v blagu in denarju) dobrodošel.

— Upiv jugoslovensko-nemške pogodbe. Po sklenitvi lrgovske pogodbe med tema državama se nemška industrijska podjetja zelo zanimajo za jugoslovensko tržišče. Več industrijskih podjetij je že razposlalo svoje zastopnike za ščitiranje lukajšnih tržišč. Na to akcijo je treba obrniti veliko pozornost. Tavana sloji na prvem mestu na celim svetu kar se tiče artiklov, meških in ženskih veturnih klebukov. Tavana si bože zagurati jugoslovenski trg, in je v svrhu priprave to-zadevnih poslov poslala sem svoje zastopnike. Klebuki, ki jih izdeluje ta tavana so iz najboljšega prvovrstnega materiala in se prodajajo pod znamko »Endlers«, ki je mednarodna zaščitena. Zanimivo je zlasti dejstvo, da sta pokojni angleški kralj Edvard VII., kakor tudi Welški princ nosila klebuke izključno z znamko »Endlers«. Zanimivo je nadalje, da dajejo Neudamski klebuki vedno smer največješi pariški, londenski in dunajski modi, in zato si strokovni krogi stalno prizadevajo, da dobijo zastopstvo te tvornice. Popolnoma gotovo je, da se bodo tudi naši strokovni krogi zelo zanimali, in verjetno je, da bodo »Endlerovi klebuki« zavzeli v kratkem pri nas ono mesto, ki jim po vsej pravici pripada.

— Pri zaprtju nerednem prebavljanju, bolnem želodcu, glavobolu in splošnem nerazpoloženju je treba jutraj jemati na tešče kozarec naravne »Franz Josefov« grenčice. Po izkušnjah, pridobljenih na klinikah za notranje bolezni, je »Franz Josefov« grenčica odlično sredstvo za čiščenje.

Ljubljana.

1— Mraz v Ljubljani traja dalje. Včeraj ob 8. zjutraj je kazal toplotmer — 20° C.

— Javno predavanje. Danec ob osmih zvečer priredi Društvo za pospeševanje ciljev Lige narodov svoje prvo predavanje. Predava družinski tajnik, prosvetni referent g. dr. Pavel V. Breznik, o mednarodnem inštitutu za umstveno sodelovanje v Parizu. Predavanje se vrši v prostorih Francosko-jugoslovanskega kluba v Narodnem domu, prišlije, desno. Vstop vsakomur prost.

1— Trgovcem točilcem alkoholnih pijač v Ljubljani in ljubljanski okolici sporoča Gremij trgovcev v Ljubljani, da je gospod veliki župan za ljubljansko oblast na intervencio gremija dosedanje pravice točenja alkoholnih pijač podaljšal do konca junija 1928. leta. Podrobna pojasnila bo vsak trgovec prejel od Gremija s posebnim obvestilom.

— Načrtovanje. — Društvo »Treznost« naznanja, da se danes (21. decembra) ne bo vršil običajni sešatek, prihodnjega pa objavimo pravočasno.

1— Grafika na Božični razstavi umetnin v Jakičevem razvijanju. Čedno, da se ravni smisel za grafično umetnost v Ljubljani noče in neče razviti. Razen dveh, treh časnih izjem ne najdeš v tej naši tako napredni in vendar v nekaterih stvarih tako konservativni Ljubljani nikogar, ki bi zbral grafične liste raznih avtorjev, se manj pa, da bi imel isto ali še večje veselje nad grafičnim delom kakor nad slikarskim. In vendar je v drugih krajih takih grafičnih, rečimo — fanalikov — toliko. So ljudje, ki za slikano delo nimajo absolutno nobenega smisla, med tem, ki jih kar razvame, če vidijo kako radiranko, posebno če je tehnično zanimivo rešena. To so seveda izjeme, ki jih navašamo samo v razliko k našim razmeram. Kol okrasek za sebo, posebno za današnje malo uradniško sebo si ne moremo misliti lašega nego je grafičen umetverek v ličnem okvirju. Cene takim sličicam se ravno med drugim tudi po številu izdanih odlišov. Če avtor napiše samo pet odlišov, se razume, da mora ceniti posamezen odliš vije od avtorja, ki račun z večjo naklado. Vsaka plošča pa tudi ne prenese večje naklade. V razstavi dobili na primer Sandvoj Triglav, ki je izšel v nakladi stotih odlišov že za 50 dinarjev, medtem ko stane na primer Justinov lesorez, ki je iskran samo v desetih izvodih mnogo več, a vendar ne toliko, da bi vsak manji zbiratelj ne zmogel. Ravno v tej cimenosti stela odlišov pa leži zanimivost kupca, ki želi biti rosenstnik redkega kama-da. Pripominjamo, da so grafična dela naših avtorjev, ki jih vidimo na Božični razstavi vzbudila pozornost na zimski grafični razstavi v Zagrebu, ki se vrši ravno te dni. Opazarjamo še posebej na veliko kolekcijo Smrekarjevih najnovejših del, ki vise v paviljonu. O Jakičevih grafikah pa ni potrebno več govoriti. Vsakdo ga že pozna kot izredno finega risarja, ki ga posebno v njegovih elegantnih radirankah s suho iglo ne more nihče posnemati.

Celje.

c— II. podoficirski ples priredijo podoficirji celjskega garnizona na dan 7. januarja 1928 v vseh gornjih prostorih Narodnega doma. Svira vojskega godba iz Maribora. Z ozirom na humani cilj te prireditve se ceni občinstvo najljubneje vabi. Za dobro zabavo bo vsestransko preskrbljeno. — Odbor.

ZIMSKA OLIMPIJADA V ST. MORITZU.

Priprave za zimsko-sportne igre v St. Moritzu so v polnem teku. Z ozirom na izredno veliko število udeležencev in posestnikov iz celega sveta, je razdelitev sob in prenočišč m'gca samo, če se vsi udeleženci nemudoma priljavijo tajništvo hotelarske zveze v St. Moritzu, ki je prevzelo nakazilo in porazdelitev stanovanj. Ker je v St. Moritzu samem

prostora le za okroglo 5000 gostov, je preuredila hotelirska zveza tudi vsa letovišča v celim gorenjem Engadinu za zimski obrat. Zvezo oddaljenih krajev s St. Moritzem bo oskrbovala električna gorska železnica, ki bo vozila za čas zimske olimpijade iz vseh delov gornjega Engadina po noči in po dnevu vsako uro v centrum prireditelje St. Moritz. Za jugoslovanske tekmovalce, kakor tudi za vse ostale jugoslovanske posetnike izposloval je »Među avezni odbor za IX. Olimpijado« v Zagrebu, Markov trg br. 2 polovnično vožnjo na naših in švicarskih železnicah, enaki popust na avstrijski železnicih bo pravočasno dovoljen. Voznira iz Ljubljane v St. Moritz veljala bo z brzavakom 11. razred okroglo 300 Din in 16 švicarskih frankov, 111. razred okroglo 180 Din in 8.50 švicarskih frankov, vse te ugodnosti pa veljajo samo za one posetnike, ki se bodo javili najkasneje do 25. decembra 1927, direktno pri Medjusaveznem odboru v Zagrebu. Poz vija-mo vse interese, da se pravočasno pri-glasijo pri gorenjem naslovu.

(Odbor za IX. Olimpijado v Sloveniji).

Politične vesti.

— Novi praški bolgarski poslanik Vazov g jugoslovansko - bolgarskih odnosajih. Dopisniku »Českega Slova« je izjavil dr. Vazov, novi bolgarski poslanik v Pragi o jugoslovansko - bolgarskih odnosajih to-le: »Zanimiv je problem bolgarsko - jugosloven-ski. Navzlic vsem oviram se odnosaji med obema državama stalno izboljšujejo. In verujete mi, da je najsrčnejša želja bolgarske vlade in bolgarskega naroda — zblizanje obeh narodov. Trdno sem prepričan, da bomo do tega cilja prišli. Naj se zgodi karkoli, prišel je trenutek, ki je zelo ugoden za končen bratski sporazum. Vi, Čehoslovaki pa imate interes, da to misel izvršite...« in tu je Vazov odprl Masarykovo knjigo »Naša re-volucija« in pokazal na njene prve tri vrste, v katerih pravi Masaryk, da je smatral zblizanje med Bolgari in Jugoslavi za nu-jno in da je hotel v tej stvari odpovali v Sofijo in Beograd, da pa je izbruh vojne to namero preprečil... »Tu vidite. Da, vsi imamo na tem velik interes. Hočemo živeti v miru in dobrih odnosajih z vsemi in zlasti s sosedi, še posebno pa z Jugoslavi. Ne zato, ker smo razročeni in da bi nas do-godki zlomili, temveč zato, ker smo mirol-juben narod in ker stremimo za mirno de-lo.« Kar se tiče macedonskega vprašanja je dejal minister Vazov po kratkem povdanku: »Rečem samo to, da to vprašanje sicer ob-stoji, da pa ni neresljivo, ker spada v okvir človečanstva in elementarnih pravic kulturne-ga razvoja. Če pa se goveri o manjšinah, potem običajno predvsem Čehoslovaško, ki je na dober način rešila manjšinski pro-blem.« — Upamo, da niso bile besede Vazo-va izgovorene le zaradi Čehov, temveč da so ene pravi tolmáč razpoloženja bolgarske in-telligence.

— Vzbočena četverozveza. Te dni je odpo-toval v Moskvo Viscount Gota, bivši večkrat-ni japonski minister in župan Tokia. Pred svojim odhodom je bil sprejet od cesarja v avdienci, ruski veleposlanik pa je priredil letu poslovilni banket. Pred odhodom Gota je odpoval v Moskvo že vedla trgovinske misije Uhera. Mnogi politični krogi mislijo, da obstoji misija Gota v tem, da doseže zve-ze med Rusijo in Japonsko. Tej zvezi bi se pridružila še Nemčija in zato odrojuje Gota iz Moskve v Berlin. Končno naj bi pristopila v novo zvezo vzhoda še Kitajska. Ta nova četverozveza bi bila odgovor na odpoved an-gleško - japonske zveze s strani Anglije. Da bi nova četverozveza predstavljala naravnost dominantno silo, je brez dvoma in zato ni čudno, da je vest o misiji Gota precej vzne-mirila ameriške kroge, pa čeprav je jasno, da je do njene realizacije še daleč. Teda Amerika se predvsem boji, da bi dobila Ja-panska od Meike pristanišče ob morju, kjer bi si zgradila Japonska pomorsko bazo za podmornice.

— Poročilo reparacijskega generalnega agenta Parkera Gilberta. V svojem poročilu konstatira Gilbert, da so se nemške finan-ce po njegovem janiškem poročilu bistveno zboljšale. To predvsem zaradi štedenja v no-vem državnem proračunu. Še vedno pa je treba svariti pred novimi nemškimi posojili v tujini, zlasti pred posojili, ki bi jih hojele najeti dežele in občine, ker je finančna moč Nemčije za nova posojila preslaba. V poro-čilu priporoča Gilbert sodelovanje drž. že-leznice z Narodno banko in večji apel na do-mači kapital. Tudi treba reformirati in re-organizirati vso finančno upravo. Glavna stvar pa je izboljšanje e kontrole nad državnimi izdatki. Dalje je treba reformirati in ra-cionalizirati javno upravo. Poročilo navaja končno, da se je transfer vsota v tretjem re-paracijskem letu povečala od 1.27 milijard na 1.98. — Nadalje pa je Gilbert predlagal, da je treba že enkrat določiti končno vsoto, ki jo dolguje Nemčija, ker vendar ne gre, da da plačuje kak nered vojno odškodnino in ne ve, koliko ima plačati.

— Francozi proti zahtevi generalnega re-paracijskega agenta. Proti zahtevi Gilberta, da treba določiti vsoto, ki jo Nemčija dolgu-je, je ostro nastopil francoski senator Bérén-ger. Odraka Gilbertu vsako pravico, da stavi take predloge. Višina nemških obveznosti je že davno določena in sicer znaša 132 mil-jard mark. Tako je bilo določeno z london-skim dogovorom z dne 15. maja 1921. Dawe-son načrt ne pomeni nobene izpremembe to-ga dogovora, temveč pomeni le določila, ka-ko ta dogovor izvršiti. Odbor strokovnjakov, ki je izdelal Dawesov načrt, ni imel nobene pravice izpremeniti nemške obveznosti in tudi ni tega poskusil. Izpremeniti sme te obveznosti samo reparacijska komisija v sporazumu z interesiranimi državami. Če pa Gilbert daje inicijativno telo za odpravo fi-nančne kontrole nad Nemčijo, potem krši na flagranten način svoje pravice. Njegova za-hteva more imeti samo eno posledico, odpra-vo reparacijske komisije, s čemur pa je zno-va razgrnjen ves reparacijski problem.

— Poestrivev notranje političnega položaja na Bolgarskem. Notranje politično položaj se je na Bolgarskem zelo poostiril, ker je nastopila skupina okoli bivšega min. predsednika Cankova odkrito proti Ljapčevu. Posebna deputacija te skupine je izročila kralju Borisu svoj odgovor na prestolni govor. Nato je odgovoril Peris s krajšim navedenim, v katerem je naglašal, da so poslanci dokazali, da se zavedajo svoje dolžnosti do države in da morajo zato urediti finance in zasigurati gospodarski napredek naroda. Tekom svojega polovanja po tujini je mogel konstatirati, da raste zaupanje tujine do Bolgarske. (Da se je ponesrečilo bolgarsko povelje pri Zvezi narodov, je kralj previdno zadržal. Op. ur.). Bolgarska mera vztrajati pri svoji mirolni politiki. Končno je apeliral kralj na slovo parlamenta, zlasti sedaj, ko se vedno več govori o izpremembah v vladi. — Voditelj opozicije so nato navedli kralju svoje priporočila. Zlasti obširno je razložil vodja demokratov Malinov, kralju vzroke nezadovoljstva. — Po avdienci pri kralju je Cankov prvič javno nastopil s kritiko vladnega dela in sicer na kongresu demokratske omladine. Strastno je napadel vladno politiko in nato še osebno Ljapčeva. Stari politiki in stare stranke niso nič dosegle in zato morajo odstopiti. Nič manj vehementno ni govoril proti vladi bivši minister Radko Madarov. Dejal je, da se je pričelo mirnejše politično življenje na Bolgarskem šele s prihodom sedanje vlade. Če pa se silijo častihlepneži naprej, potem mora biti ta pridobitev zaigrana. — Kljub tem odkritim nastopom opozicije, pa mislijo nekateri, da je polkraj Ljapčeva še vedno trden.

VINSKA RAZSTAVA IN VINSKI SEJEM V LJUTOMERU.

Vinska razstava in vinski sejem se vrši v Ljutomeru dne 6. in 7. januarja 1928 dnevno od 10. do 18. ure in sicer v dvorani predsednika gostilničarske zadruge g. Julija Strazser.

Razstava je namenjena predvsem ljutomerskim vinogradnikom v svrhu čim boljše

ga spoznavanja in negovanja svojega vinskega pridelka, vinski sejem pa v dosego čim ožjih stikov z vinskimi odjemalci, ki so navajeni na izborna ljutomerska vina.

Posebno ljutomerske vinske razstave se zlasti priporoča vinskim trgovcem in gostilničarjem iz tu- in inozemskega. Kati samoobsebi je umevno, da se prisilna vinska kapljica narača najbolje v kraju pridelovanja in ne kje drugod.

Za drugi dan razstave je predvideno nazorno predavanje o vinogradništvu in sadništvu škodljivcih s filmom po ameriškem vzoru, kar ulegne prav tako vzbuditi vsestransko zanimanje.

Da se poset te razstave omogoči čim širši publiki, je razstavniki odobili vslopnino s katalogom in kupico vred na 10 Din.

V interesu vsakega ljutomerskega vinogradnika je, da razstavi svoje vino in pri- sjeva s tem po svojih močeh k uspehu prireditve. Prijatelj naših vinogradnikov pa se nudi najlepša prilika, da poskusijo proizvode slovitih ljutomerskih gor in obiščejo to razstavo, bodisi na praznik Sv. Treh kraljev, dne 6. januarja ali pa naslednji dan, ko se vrši tudi zgoraj omenjeno predavanje.

Sport.

Si facuisses... Nemška bokserja težke kategorije Diener in Breitenstiller, ki sta pred par dnevi izvojevala boksmatch za nemško prvenstvo, sta se obnašala, vsaj pred bojem, kakor starogrški junaki, o katerih nam Homer pripoveduje, da so kot uvod za svoj dvoboj absolvirali krajše ali daljše zmerjanje nasprotnika oziroma povečevanje samega sebe. Tudi oba bokserja sta postopala na enak način, samo s to razliko, da so prinašali časopisi njihove vobče dolgočasne in vsaj za Evropo prav depasirane tirade. Breitenstiller je sicer prav previdno izjavil, da ni njenova zmaga popolnoma golova, kar je že itak precejšno samozaničevanje, ampak o knock-out porazu pa ne more biti niti govora. Toda tudi ta trditev se je izkazala prefrana, kajti vr-

li ex-prvak je bil tako knock-out kakor more biti le bisi, ki ga je poslal krepak seriski udarec za 10 sekund v bokerska nebesa.

To in ono.

: Umeten kavčuk. Na seji Društva za nemško kemično industrijo v Frankfurtu ob M. se je pričelo, da pride v krakem na trg umeten kavčuk. Dr. A. von Weinberg je izjavil, da je bil iznajden katalizator, ki sintezo v premagovanem teru nahajajočih se komponenti kavčuka zelo olajšuje in simplificira.

: Nova verzija o smrti prestolonaslednika Rudolfa. Bivši dunajski poročevalec »Narodnih listov«, Josip Penizek, objavlja v svojih pravkar izdanih memoarih novo verzijo o smrti prestolonaslednika Rudolfa. Penizek piše, da mu je povedal profesor dunajske univerze dr. Edvard Albert o mayerlinški tragediji sledeče: Varuh baronese Večere, baron Ballazzi je prišel v Mayerling ter je sivil prestolonaslednika v energičnem tonu na odgovor radi razmerja z njegovo varovanko. Ker je rabil pri tem precej čster izraz, se je prestolonaslednik tako razljutil, da ga je udaril z biljardnim kejem, radi česar je snel vročevrtni baron s stene puško ter razbil prestolonasledniku črepinjo. Da ni prišel škandal v javnost, so dr. Alberta prisilili, da je podpisal o vzroku prestolonaslednikove smrti napačen protokol.

: Polnočni klub. Pred par meseci je ustanovila skupina mladih ljudi v Nemu »Polnočni klub«. Ustanovitelji so izjavili, da bodo smoter kluba skupni ponočni izprehodi članov. Kriminalna policija pa ni bila tako neumna kot so mladeniči mislili. Sumila je že od vsega početka, da gre za družbo vlomilcev. Ni se motila. Te dni je zasledila član »Polnočnega kluba« in flagrantni pri večjem vlamu. Vlomilci so pobegnili na ulico, kjer se je razvilo med njimi in policijo ljuto streljanje, tekom katerega je pognal predsednik kluba samemu sebi kroglo v glavo ter obležal pri priči mrtev.

: Človekeljubljen »oderuh«. Prominentni francoski advokat Torres pripoveduje slede-

či doživljaj: Sedel je v elegantnem restavrantu. Nenadoma pristopi k njemu staričava, dobro oblečena dama, ki mu zašepeta na uho, da ga prosi za milodar. Odveinik je bil zelo iznenaden, dama se mu je smilila. Se- gel je v žep ter spustil diskretno dami v ročno torbico par novčanic, rekoč: »Opažam na vašem glasu, da niste presjakinja.« — »Imate prav, gospod, nek č sem živela brezskrbno življenje,« je odgovorila dama. — »Pa kaj se vam je pripetilo?« je vprašal so- čutno advokat. — »Orpali so me... ti ne- srečni advokati...«, je bil odgovor.

V raju.

Ponavljam Adam: če boš še nadalje flirtoval, pobegnem k svojim starišem!

Uja Erenburg:

108

Ljubezen Jeanne-e Ney.

Andrej se ni vznemiril, ker je to vedel naprej. Še enkrat je z očmi objel dvorano. Tujci, sami tujci. Jeanne je daleč. V kotu je zagledal Aglajo, ki se je še enkrat vrnila v dvorano. Pomena sodbe, ki jo je slišala, ni vjela. »Smrt? Kaj je to? Ko je Andrej pogledal nje blazen obraz, je začutil do nje vročo neznost. Ne da bi se zmenil za predsednika, ki je govoril nekaj o stroških kazenskega postopanja, je preko vseh vrst zaklical Aglaji:

— Aglaja, odpusti mi! Vse mi odpusti!

Zdaj je Aglaja šele razumela, kaj je izrekel predsednik. Prerivač se s komolci skozi gnečo je planila pred predsednika in se zgrudila pred njim na kolena.

— Prizanesite mi! Sama jaz sem vsega kriva! Jaz sem ga do tega dovedla! Mene kaznujete, njemu pa prizanesite!

Zandarji so odvrlekli proč Aglajo, ki je kričala že v hysteričnem napadu. Sicer to niso bili oni kriki, ki si jih je pred razpravo želel gospod Gourmont, vendar so pa pretresli dvorano.

Predsednik je zaključil zasedanje in stisnil zagovorniku roko, hoteč obodriti mladega odvetnika.

— Čestitam. Vaš govor je bil sijajen; ko bi le ne bilo takih brezupnih okolščin...

Občinstvo se je razhajalo. S procesom ni bilo zadovoljno: razprava je bila dogločena in obtoženec že prenavaden. Če bi ne bilo one šemaste babe za pričo, bi se bilo kar lahko spalo. Na sodišču se kar več ne najde one ostrate ko včasih.

Porotniki so bili soglasni, da ni bilo nič takega, posebnega, da je veljalo zamuditi njihov dan.

Andreja so vedli po hodniku. Skozi odprta vrata je sijal maj. Zunaj mu je svetloba jasne neba oslepila oči. Voz je bil pripravljen, do voza je bilo deset korakov — deset zadnjih korakov med živimi ljudmi, ki so se radovedno gnetli okrog voza. Naenkrat je zagledal nje blazen obraz, je začutil do nje je ncsila Jeanne. Andrej se je ustavil in pogledal. Zandarji so ga potisnili proti vozu, on se je pa upiral. Izpod klobuka je pa nanj pogledal tuj obraz mladega dekleta, ki je na Andreja pokazala s prstom in rekla:

— Pogledajte, kako je strašen, ta morilec!

In Andrej je brez odpora napravil deseti korak.

42.

To je bila same ljubezen.

Maj je bil lep tudi pod starimi lipami »Unter den Linden« v Berlinu. Tam so se pa ljudje za maj kaj malo zanimali. Kakor blazneži so se gnetli in prerivali in niso bili malo podobni obiskovalcem kazine v

San-Remu. Golovo je bil med njimi tudi Halibev. Na prostranem trgu se je igralo, divje igralo za masne zneske. Včeraj je Francija poslala novo noto. Nemškim tovarnam so jemali premog, nemškim otrokom mleko. Zdelo se je, da bi morale množice »Unter den Linden« jokati, pa ravno nasprotno: vse je bilo veselo in radostno. Drug drugemu so čestitali. To namreč niso bili ne delavci ne otroci, ampak razni Silbermani, ki so opirali svojo igro z marko na dolarje. Dolar je danes zmagoval in z njim tudi njegovi lastniki. Ti so težko delali. Hitro ko cunjarji cunje, so oni kupovali in prodajali zelene papirje. Strašno se jim je mudilo, ker se je cena zelenega papirja vzdigovala vsakih pet minut. Spekulantl so bili v trdih in mehkih klobukih, stari in mladi, pangermanisti in cionisti, požrešni, znojni, ogabni ljudje. Ves svet je bil zgrajen radi njih, radi njih so bila okna paroplovnih družb polna slik najelegantnejših kajut. Radi njih se je na Jamajki izdeloval rum, radi njih so mulatke na Kubi zvi- jale tobačne liste, zanje so si ženske barvale ustnice in razširjale svoje zenice s kapljami belladone.

Jeanne se je s težavo prerivala skozi to gnečo. Zjutraj se je pripeljala iz Rige in zvečer odide v Pariz. Jutri bo že videla Andreja, ki mogoče vendar le ni aretiran. Jeanne-ino srce, ki je v nenaševskem gozdu

strahoma utripalo: »nekaž se je zgodilo z njim, nekaj strašnega«, je zdaj veselo bilo: »vse to so neumnosti, jutri ga bo že videla«.

Jeanne se je s smehljajem prerivala po široki ulici. Čudila se je ljudem, ki so tako silno zaposleni. Na voglu se je ustavila. Še zgodaj je, kam naj gre? Začela si je ogledovati v kiosku razstavljene časopise. V enem je bila slika neke parade v Parizu. Spoznala je cerkev Sanit-Etienne in se je nasmehnila. Začutila je na rami Andrejevo dihanje, zaprla je oči in se za minuto oddala sladkemu občutku. Ko je spet odprla oči, je bil prednjo Andrej.

Jeanne se je prestrašila. Mislija je, da se ji je zmošalo. Zbežala je od kioska, pa se je spet vrnila. Ne, to ni halucinacija, ampak resničen Andrej, ki se ji široko nasmeha iz časopisa. On... on!... Pod to sliko je stalo: »Morilec je obsojen na smrt«.

Jeanne je prečitala ves članek. Mala Jeanne, ki se je ravnokar nasmehnila maju, ki hiti v Pariz na sestanek z Andrejem, velika Jeanne, katere ljubezen se težko opiše, — Jeanne je prečitala vse. In kaj se je zgodilo. Ni se onesvestila, ni zakričala, ampak je planila skozi gnečo po ulici brez glave, brez srca, brez strahu in brez muk. Samo svoje noge je čutila in se je vsa spremenila v nekak brzjav, ki hiti po žicah.

(Dalje prih.)

Veliko izbiri volnenih jopic, puloverjev vsakovrstnih bluz, perila, kravat, vezenin in nogavic, rokavic ter zimskega perila priporoča po izredno nizkih cenah

IGNACIJ ŽARGI, LJUBLJANA
Sv. Petra cesta.

TISKARNA „MERKUR“

GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 23.

TELEFON ŠTEV. 2552.

TELEFON ŠTEV. 2552.

Se priporoča za vse v tiskarsko stroko spadajoča dela

MALI OGLASI
Za vsake besede se plača 50 par. Za dobolet tiskano po Din 1.—.

Premog - čebin
Woltova 1/II. - Telef. 208.

Išče se
stanovanje, obstoječe s kuhinjo ter dveh sob v centru mesta. Plača dobro. Ponudbe na upravljalno listo pod »Stanovanje«.

Oglašujte v
Narodnem Dnevniku.

Pozor!
Vsakovrste ure in zlatnino dobite ceno popravljenjo z jamstvom ter v najkrajšem času. — D. Marinko, urar, Ljubljana, Florijanska ul. 31.

Mag. št. 35851/ref. VIII.

Razglas.

Po določilih čl. 50., 51. in 82. uredbe o zatiranju nalezljivih bolezni, izdane na podstavu čl. 180. finančnega zakona za l. 1927/28, razglašene v »Uradnem listu« št. 109 z dne 26. oktobra 1927, se morajo dati obvezno pregledati glede odprte tuberkuloze in morajo predložiti dokaze, da ne bolujejo zanjo:

1. Dojilje, ki stopajo v službo.
2. Vsi delavci, ki obdelujejo življenjske potreščine (v mesnicah, kruharnah, pekarnah, gostilnah, hotelih, kavarnah, slaščičarnah itd.).
3. Vsi mlekarji in njih domačini. Ti morajo predložiti tudi potrdilo o zdravju molznih krav.
4. Vsi delavci v brivnicah.
5. Rodbine, ki sprejemajo v stanovanje in na hrano tuje otroke (dijake), morajo predložiti dokaz, da ni nihče izmed domačinov bolan za tuberkulozo.
6. Osebe, ki se postavljajo pri otroških napravah.

Potrdila o pregledih izdajajo brezplačno mestni, občinski in srezki zdravniki, okrožni uradi za zavarovanje delavcev; potrdila se morajo obnoviti vsakih 6 mesecev. Uslužben- ci, člani bolniških blagajn (OUZD) dobe taka potrdila pri svojih pristojnih zdravnikih.

Nihče se ne sme zaposliti brez teh listin. Mlekarji si morajo sami pribaviti od veterinarja potrdilo o zdravju molznih krav.

Mestni fizikat bo počenši z novim letom ob pregledih ugotovil, če imajo gori navedene osebe ta potrdila ali ne.

Kdor prekrši te predpise, se kaznuje v denarju do 5.000 Din ali z zaporom do enega meseca, kolikor ne bi bil odgovoren po kazenskem zakonu.

MESTNI MAGISTRAT LJUBLJANSKI

dne 14. decembra 1927.

Vladni komisar: Mencinger I. r.